

KOLBOTTEN, m. 2. pl. — *bottnar*. Ställe på marken, som varit eller vanligen är plats för kolbränning.

KOLBRÄNNARE, m. 5. Se *Kolare*.

KOLBRÄNNERI, n. 5. Yrke, hvars ändamål är att förvandla trä af åtskilliga sorter till kol.

KOLBRÄNNING, f. 2. Frambringande af brännkol, genom kolveds brännande i mila.

KOLDAM, kåldåmm, n. sing. Stoft, dam af fina kolpartiklar, som far upp i luften, när kol handteras mycket, såsom i kolhus, vid skåfling o. s. v.

KOLE, kåle, n. sing. Se *Kol*, 1. d.

KOLELD, kållöld, m. 2. Eld, som underhålles genom brännkol.

KOLERA, koléra ell. kólera, f. sing. (grek. *Choléra*) 1) Ett slags svår sjukdom, då den sjuke på en gång plågas af häftig uppkastning och diarrhé. Är sällan epidemisk. Kallas äfven Gallsjuka, Puke, Kolerin, och är vanlig alla heta somrar. — 2) *Den asiatiska K-n* eller, i dagligt tal, blott *K.*, äfven kallad *Cholera morbus*: den allmänt bekanta, förhärjande farsot, som sedan 1817 utbredd sig ifrån Ostindien till alla verdensdelar; en epidemisk stegring af Kolerin. [*Cholera*.]

KOLERAFLUGA, kóleraflyga, f. 1. En insekt af Sländorna, af $\frac{1}{2}$ till en lines längd, gulgrå med mörka ögon. *Psocus fatidicus*.

KOLERIN, -- i'n, f. sing. Se *Kolera*, 1.

KOLERISK, kolérisck, a. 2. (af grek. *Cholá*, galla) Benämning på den, hos hvilken gallan har öfvervägande verksamhet. *K-t temperament*, då man har hastiga och starka känslorörelser, eldiga och häftiga begär. *K. komplexion*, då kroppen har fina, men fasta och spända muskel- och sensträngar, mycken retlighet, samt en ganska varm, hastigt flytande blod.

KOLF, kållv, m. 2. pl. *kolfvar*. 1) Tjockändan på åtskilliga föremål, t. ex. på en pil, en bössa, musköt, o. s. v. Har sammansättningarna Böss-, Gevärs-, Muskötkolf, m. fl. — 2) Den del af ett lås, som skjutes fram och tillbaka af nyckeln. Äfv. Låskolf. — 3) (gam. krigsk.) Klubba; äfv. pil. — 4) (jernetillv.) Ett till hälften i stång utträckt smältstycke. — 5) (kem.) Ett slags glas-kärl, nedtill kulförmigt med smal, lång hals, hvilket brukas till förlag vid distillationer, äfvensom vid de försök, då något flytande ämne skall kokas.

KOLFARTYG, kålfartyg, n. 5. Fartyg, lastadt med kol (trä- ell. stenkol), eller som vanligen för sådana.

KOLFAT, kålfát, n. 5. Stor, flätad träkorg utan grepe, men med hål upptill på hvardera sidan, att sticka händerna i, då man bär. Brukas ursprungligen att bära kol uti, men begagnas nu allmänt till hvarjehanda.

KOLFCIRKEL, kållv'rrk'l, m. 2. pl. — *cirklar*. Ett slags cirkel att mäta ut hålen på läsbleck.

KOLFLÅS, kållvlå's, n. 5. Lås med kolf (bem. 2).

KOLFLÖTS, kållflö'tts, m. 3. (geol.) Flöts af stenkol.

KOLFNING, kållvning, f. 2. (tekn.) Se *Tågning*.

KOLFRRÖR, kållvrö'r, n. 5. Se *Pumpstöfvel*.

KOLFÄNGST, kållfångst, f. 5. Tillgång på kolved.

KOLGAS, kålgås, m. 3. (kem.) Kol i luftform. *Svafvelbunden k.*, en egen gasart, som

luktar något likt svafvelbunden vätgas och brinner med utveckling af svafvelsyra och kolsyra. *Fosforbunden k.*, en egen, brännbar gasart, som erhålles vid slutet af fosfors beredning.

KOLGLÖD, n. 5. pl. En hop af glödande kol.

KOLGRUFVA, f. 1. Se *Stenkolsgrufva*.

KOLHACKA, f. 1. Hacka, som användes att hacka kol med vid kolmilors utrifning, vid jernbruk, m. m.

KOLHUS, n. 5. Hus, hvori kol förvaras vid jernbruk, grufvehyttor, o. s. v.

KOLIBRI, se *Colibri*.

KOLIG, kållig, a. 2. 1) Kolatad. — 2) Till en del förkolad. — 3) Smutsad, svärtad af kol. — 4) (om säd) Sotig.

KOLIK, kolik, m. sing. (grek. *Koliká*, af *Kolon*, tarm) Ett slags sjukdom, bestående i en häftig plåga i tarmarna. Bukref. [Co -.]

KOLIKTARM, koliktárrm, m. 2. En af de tjocka tarmarna i magen, äfven kallad Colon. [Co -.]

KOLJA, f. 1. Ett slags mjukfenig fisk, 1 till 2 fot lång, på ryggen brunaktig, inunder hvit, med en svart rand på hvardera sidan. *Gadus Aeglefinus*.

KOLKA, kållka, v. n. 1. (pop. o. fam.) Dricka begärligt.

KOLKOJA, f. 1. Liten jordkoja, som af kolare uppföres invid en kolmila, för att deri hvila under den tid, milan bevakas.

KOLLATERAL, kállateral, a. 1. (af lat. *Con* och *Latus*, sida) Stående i ett sidoförhållande, hafvande en sidoställning. — *Kollateral-arfvinge*, sidoarfvinge. — *Kollateral-linie*, släglinie, som står i sidoförvandtskap. [Co -.]

KOLLATION, kállattschón, f. 5. (lat. *Collatio*) 1) Lätt afstomåldt under fastlagen (hos Katolikerna). — 2) Måltid, då hvarje gäst medför en maträtt. — 3) Lätt måltid, som gifves någon, på annan tid af dagen, än vid middagstiden. [Co -.]

KOLLATIONERA, kállattschonéra, v. a. 1. 1) Jemföra en afskrift med originalet. — 2) (bokb.) Ark för ark genomgå ett bokexemplar, för att se, om något felas. — *Kollationerande*, n. 4. o. *Kollationering*, f. 2.

KOLLEGA, kállega, m. 3. pl. — *leger*. (lat. *Collega*) Embetsbroder. Skrifves äfv. *Collega*.

KOLLEGIALKYRKA, kálllegiáltjýrrka, f. 1. Domkyrka utan biskop. [Co -.]

KOLLEGIUM, kállégiumm, n. 5. pl. — *gier*. (lat. *Collegium*) 1) Högre förvaltande embetsverk. — 2) Benämning på högre läroverk i vissa länder, t. ex. Amerika, motsvarande gymnasium hos oss. — 3) a) En akademisk lärares samtliga föreläsningar öfver en viss lärokurs. — b) Samlingen af hvad under dylika föreläsningar antecknas.

KOLLEKT, kálláckt, m. 5. (lat. *Collecta* (pecunia)) 1) a) Insamling af penningar. — b) (särskilt) Insamling af frivilliga penninggåfvor i bäcken vid gudstjensten (ford. äfven i häfvar). — 2) (i liturgien) Bön före episteln.

KOLLEKTIV, kálläckti'v, a. 2. Som inbegriper flera.

KOLLEKTIVGLAS, -- i'vglás, n. 5. (opt.) Glas, som bryter strålarne, så att de samlas.

KOLLEKTION, kálläcktschón, f. 5. Samling.

KOLLEKTÖR, kálläckttö'r, m. 3. 1) Insamlare, uppbördsman. — 2) Lottförsäljare.

KOLLER, kåll'r, m. sing. 1) Yrsel hos hästar. — 2) (fig. fam.) Sinnesyra, frånvaro af förstånd.